

Könyvkötők Országos Ipartestülete

Tóth György

Az IPOSZ keretén belül 1981-ben megalakult a Könyvkötők Országos Ipartestülete. Jelenleg 80 könyvkötő kisiparos tagja van az Ipartestületnek, amelynek célja, feladata:

- ◆ a szakmai hagyományok ápolása,
- ◆ a szakmai ismeretek bővítése,
- ◆ a szakmai problémák feltárása, a lehetőségek szerinti orvoslása,
- ◆ a tapasztalatok átadása a fiatal könyvkötőmestereknek,
- ◆ a kollégák megismerése a szakmai napokon.

A Könyvkötők Országos Ipartestületének választott elnöke *Bodrogi István* könyvkötőmester (Szekszárd, telefon: 06 74 311 859; 06 30 937 2862)

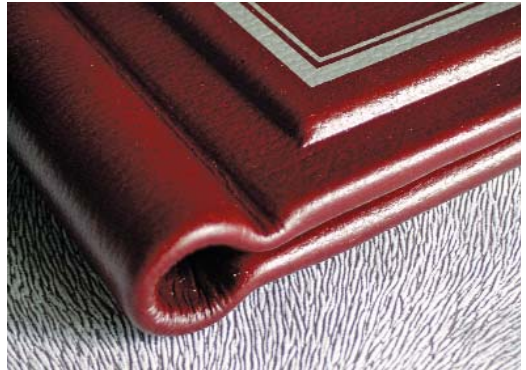
A könyvkötőszakma hagyományait a könyvkötőmesterek nemcsak ápolják, hanem művészi szinten fejlesztik is.

E rövid tájékoztatás után szeretnék bemutatni egy-egy könyvkötő mestert – folyamatosan – a Magyar Grafika hasábjain.

MÓRO CZ-KÖNYVKÖTÉS ZET (Székesfehérvár, 06 30 526 7581)

A Mórocz házaspár

Bőrborítású, szép gerinckialakítású mappa

Bőrborítású, veretekkel díszített könyv

A könyvkötő műhelyben a Mórocz házaspár dolgozik. A feleség Mórocz Istvánné műszaki rajzolóként dolgozott egy házinyomdában. Itt ismerkedett meg a könyvkötőszakma rejtelmeivel, alapjaival. A könyvkötés kezdetben csak hobbija volt. A jó kézügyessége, a szakma iránti szeretete elősegítette a sikeres szakmunkásvizsga letételét. Férje Mórocz István is könyvkötő. Harmincöt éve dolgoznak együtt a könyvkötő műhelyükben, ahol kizárólag csak kézi műveletekkel készítik el a termékeket, művészi szinten.

Sok egyedi kötést készítenek – a megrendelő igényei szerint – papír-, vászon-, selyem-, bársony- és bőrborítással.

Az Országalma díszdobozban

Az igazi örömet és boldogságot a szakmaszerető kézművesnek az jelenti, ha minél régebbi, minél nehezebben helyrehozható könyvet varázsol ismét széppé. Ehhez azonban szív és lélek is kell a szakmai tudás mellé. A 35 év alatt megszámlálhatatlan családi könyvtárban, intézmények polcain megtalálhatók a könyvkötő házaspár által elkészített könyvek, díszdobozok, ékszerszertartók, albumok, mappák stb.

Számukra minden könyv egy titok, amit meg kell oldani. A megrendelőtől átvett szüretesett könyv bekötéséhez még nincs konkrét elképzelésük. A könyvbe belelapozva, egy-egy fejezet elolvasása után megtervezik a könyv elkészítésének műveleteit, a kötésfajtát s a díszítését. A kötés tervezésénél figyelembe veszik a könyv eredeti állapotát, formáját s az eredeti kötésmódot is. Megteremtik a tartalmi és formai összhangot. A jól felöltöztetett könyv fél siker – mondja Márta. Külföldi megrendelőknek (Olaszországba, Franciaországba, Vatikánba, Japánba, Angliába, Hollandiába, Ausztriába és az USA-ba) is kötöttek könyveket. Férjével leginkább az egyedi darabok elkészítésében leltek legnagyobb örömeiket. A napi munkájuk mellett a 2002-es évben az Ipartestület többi könyvkötőmesterével együtt részt vettek a Skalicia városban (Szlovákia) rendezett Nemzetközi könyvkötő kiállításon. A kiállított munkájukat 2. díjjal jutalmazta a zsűri. Nagyon színvonalas, szakmailag értékes művekkel találkozhattak, és megismerkedhettek a világ különböző részeiről jött alkotásokkal, mesterekkel, akiktől nagyon sokat tanulhattak a bemutatókon.

Formatervezett doboz

Mórocz Istvánné még ebben az évben Székesfehérvár emlékérmét kapott a város polgármesterétől. Érdekessége a díjátadásnak az, hogy visszakapta a saját készítésű oklevelét és díszdobozát. 2004-ben Országos könyvkötő kiállítást szerveztek férjével Székesfehérváron, 23 könyvkötőmester részvételével.

Elkészítették a „Föld könyvét”, amelyet Csór városából indítottak útjára. Magyarországot, és remélhetőleg a világot is „körbejárja”.

A könyvbe a települések polgármesterei rögzítik gondolataikat a helyi értékekről. 2008-ban a munkáikkal részt vettek a Duna Menti Mú-

Oklevél- és éremtartó

Bőr borítású, ugróhátú kötés

zeumban (Komárnóban) a könyvkötőmesterek kiállításán. Azért lelkesedtek e munkáért, mert a kétszáz évesnél is régebbi könyvek helyreállítása tisztelgés az elődök előtt, és eredeti állapotukba visszaállításával újból díszíthetik a könyvtár polcait.

A Mórocz házaspárnak a mives könyvkötés az egész életük meghatározója. A könyvkötő házaspár szerénységükkel, nemeslelkőségükkel és kiváló szaktudásukkal kitűnő nevet szereztek maguknak.

Bőrborítású, gerincaranyozással, veretekkel díszített könyv, szitanyomtatású díszdobozokkal

PESTI GÁBOR ÚJ TESTAMENTUMA REPRINT KIADÁSA

Pesti Gábor műve a Biblia négy evangéliumát tartalmazza. Nyomatásban először Bécsben jelent meg, a mohácsi csata után tíz évvel, 1536-ban. Ez volt az evangéliumok első magyar nyomtatott változata. Évtizedek után ez az első könyv, amely felvágatlanul kerül forgalomba. A több évszázados gyakorlathoz hasonlóan használoznak kell felvágnia a nyolcadrét hajtott ívekre nyomtatott könyvet.

Huszonhét példánya maradt ránk, melyek a nagy könyvtárak páncélszekrényben őrzött féltett kincsei. A magyar nyelv, a magyar kultúra becses emléke.

A most közreadott reprint kiadás szövegét Jenei Béla gondozta nagy szakértelemmel.

A szövegkiadás során a régi és szokatlan hangjelölést modernizálta, de a korabeli szavakat, szófordulatokat változtatlanul hagyta.

Így a régi hangjelölésben nem járatos olvasónak nem a betűk silabizálásával kell foglalkoznia. Pesti

Mizsér Gábor biblikus ízű, erőteljes nyelvezete ma is hat olvasójára.

Az Új Testamentum reprint kiadásának tipográfiája követi a korabeli könyvet, felhasználja az eredeti kiadás díszítőelemeit és iniciáléit. Pesti Gábor művének szövege világos fogalmazású, tiszta szöveg, Erasmus útmutatásai és bibliafordításai alapján készített humanista mű. Ez a könyv őrizte meg számunkra az első nyomdaábrázolást, ugyanis az L betű iniciáléjában egy nyomtatóműhely található. Pesti Gábor széles látókörű tudós, a mohácsi vesz előtt Mátyás király bibliotékájában sokat olvasott, Janus Pannonius verseit másolta. A mohácsi csata után onnan kimenekített egy kódexet, amely Janus Pannonius epigrammáit tartalmazta. A Biblia fordításán kívül még két kiemelkedő munkáját nyomtatták ki, Esopus fabuláit (1536) és egy hatnyelvű (latin, olasz, francia, cseh, német és magyar) szótárt, a Nomenclatura sex linguarumot, 1538-ban, Bécsben.